

EKSAMEN I

ÅRSREGNSKAP OG GOD REGNSKAPSSKIKK

I henhold til rammeplan for bachelor i regnskap og revisjon av 27.6.2012
og rammeplan for treårig revisorutdanning av 1.12.2005.

6. desember 2017
kl. 0900 - kl. 1500

Oppgavesettet består av 7 sider, inklusive denne siden (totalt antall oppgaver 4).

Tillatte hjelpemidler

- Revisors håndbok
- IFRS på Norsk
- IAS 16, 18 og 40 (kopier)
- Norges Lover / særtrykk eller samlinger av lover uten kommentarer
- Skattelovsamling (Jacob Jarøy eller Ole Gjems-Onstad)
- Rente- og annuitetstabeller
- Kalkulator

Hvis oppgavene inneholder ufullstendige eller uklare opplysninger, må du selv ta nødvendige forutsetninger. Disse bør gå klart fram av besvarelsen.

Begynn på nytt ark for hver oppgave. Alle oppgaver skal besvares.

Besvarelsen skal ikke skrives med blyant.

Ta hensyn til skatt ved løsning av den enkelte oppgave med mindre det spesifikt fremgår av oppgaven at du skal se bort fra skatt.

OPPGAVE 1 (Anslått tid: 90 minutter)

I denne oppgaven skal du bruke en nominell skattesats på 25 %.

Selskapet Eier AS kjøper 80 % av aksjene i Drift AS for 1 350 000. Kontroll blir oppnådd med virkning fra 1. januar 2017. På oppkjøpstidspunktet er bokført egenkapital i Drift AS 700 000 (hvor aksjekapitalen utgjør 350 000), og det er identifisert merverdier i et bygg på 200 000, hvorav 50 000 utgjør merverdi på tomten. Videre er det identifisert forskning og utvikling med virkelig verdi på 400 000, men som ikke er balanseført i selskapsregnskapet til Drift AS. Gjenværende levetid for bygget antas å være 20 år, og 5 år for forskning. Det er ikke andre balanseførte verdier eller identifiserbare merverdier i Drift AS.

- (a) Utarbeid kun en merverdianalyse. Anta at goodwill kun tilordnes kontrollerende eierinteresser. Diskuter dine valg.**
- (b) I selskapsregnskapet til Eier AS er det ikke balanseført goodwill i det heletatt. Selskapets hovedaksjonær mener at dette ikke kan være riktig, pga. selskapet har i flere år hatt et godt og solid resultat. Lag et notat hvor du forklarer bestemmelsene omkring goodwill etter god regnskapsskikk.**

I løpet av 2017 selger Eier AS varer til Drift AS for 500 000. Anskaffelseskost for disse varene er 400 000. Ved utgangen av 2017 ligger 40 % av disse varene på lager, og resten er videresolgt ut av konsernet.

I løpet av 2017 har Eier AS fakturert Drift AS for 35 000 i administrasjonskostnader. Ved utgangen av året er det ingen mellomregninger mellom de to selskapene, dog har Drift AS i løpet av året blitt netto belastet med 5 000 i rentekostnader til Eier AS.

I løpet av 2017 har Eier AS solgt alle sine aksjer ut over investeringen i Drift AS til nettopp dette selskapet. Dette er gjort for å «rydde» i eierstrukturen. Aksjene hadde en betydelig merverdi, dog ble transaksjonsprisen satt lik bokført verdi på 500 000. Gevinsten ville blitt 700 000 (salgspris 1 200 000 minus 500 000). Argumentet til ledelsen er at dette var enklest, og på den måten sparte man honorarer til revisor og andre.

Resultat og balanseoppstillingene for 2017 er for Eier AS og Drift AS (neste side):

Eksamen i Årsregnskap/God regnskapsskikk 6. desember 2017

	Eier AS	Drift AS
Driftsinntekter	(3 650 000)	(5 000 000)
Varekostnad	1 500 000	3 500 000
Beholdingsendring tilv.varer	75 000	-
Andre driftskostnader	1 425 000	900 000
Avskrivninger	500 000	150 000
Netto finanskostnader	50 000	100 000
Skattekostnad	45 000	100 000
Årsresultat	55 000	250 000
Bygg inkl. tomt	500 000	250 000
Aksjer	1 350 000	500 000
Varelager	500 000	900 000
Kortsiktige fordringer	150 000	1 250 000
Bank	102 500	100 000
	2 602 500	3 000 000
Aksjekapital	(500 000)	(350 000)
Annen egenkapital	(602 500)	(600 000)
Utsatt skatt	-	(75 000)
Langsiktig gjeld	(1 000 000)	(600 000)
Kortsiktig gjeld	(500 000)	(1 375 000)
	(2 602 500)	(3 000 000)

(c) Utarbeid et komplett konsernregnskap for 2017 (resultat og balanse), og kommenter kort dine valg. Hva blir konsernets resultat, samt fordelt på majoritet og minoritet?

(d) Skal goodwill avskrives etter IFRS?

OPPGAVE 2 (Anslått tid: 90 minutter)

Internettbutikken no. AS er lokalisert i indre bygder av Agder, og tilbyr alle sine produkter gjennom sin internettbutikk. De tilbyr alle sine kunder åpen returrett. Dette gjelder selv om kundene betaler varene ved bestilling. Alternativt sendes varene i postoppkrav.

(a) Forklar transaksjons- og opptjeningsprinsippet samt beste estimat. Maks en side.

(b) Diskuter hvordan du regnskapsmessig vil behandle den åpne returretten til internettbutikken no. AS. Illustrer din diskusjon med talleksempler.

I forbindelse med en salgskampanje tilbyr de alle sine kunder ved salg av ett produkt rabatt på det neste de kjøper. Sammen med varen som kjøpes blir det utstedt et kort som gir deg denne eksklusiv retten som har en tidsbegrensning på 3 måneder. Denne rabatten utgjør 5 % av det du har kjøpt, og trekkes i fra kjøpesummen ved neste kjøp over kr 1 000.

(c) Anta at en kunde kjøper for kr 2 000 og får en «rabattkupong» på kr 100. Diskuter den regnskapsmessige behandlingen av dette salget.

Teleselskapet Sørvesttelefon ASA er et moderne teleselskap som følger med i tiden. En ny og innovativ ide er høyteknologiske telefoner som ser ut som «gamle» telefoner (merk at ledningen som vises på bilde er uten funksjon, og kan fjernes med et enkelt grep):

Disse telefonene selges for kr 8 000 pr. stykk. I tillegg til disse høyteknologiske og ikke minst kule telefonene (illustrert ovenfor med bilde) tilbys det abonnement og flere tilleggstjenester. Anta at Sørvesttelefon ASA tilbyr et pakketilbud på en telefon og et abonnement med 12 måneders bindingstid. I følge selskapets nettside får kunden en nesten gratis telefon ved å binde seg til 12 måneder – «bedre kan det ikke bli». Kunden betaler med denne ordningen kr 600 pr. måned for abonnementet og kun kr 2 800 for telefonen. Totalt kr 10 000.

Alternativt kan kunden kjøpe et tilsvarende abonnement som passer til telefonene. Dette koster pr. måned kr 250.

(d) Drøft den regnskapsmessige behandlingen av pakketilbudet. Anta at selskapet utarbeidet kvartalsregnskap (3 måneders perioder). Vis regnskapsmessig beregning for hvert kvartal i 4 kvartaler for ett pakketilbud fra telefonen selges og abonnementet starter 1.januar.

OPPGAVE 3 (Anslått tid: 90 minutter)

Terje H's Snekkeri AS (Snekkeriet) er et middelmådig og mellomstort tømmerselskap som holder til på det blide Sørland. Selskapet har opplevd sterk vekst og positiv lønnsomhet de senere årene og Terje, som majoritetsaksjonær, har derfor nettopp fått inn en rekke nye og høyt profilerte lokale styremedlemmer. Enkelte av dem har begrenset både regnskaps- og skattekompetanse, men er dyktige politikere som kjenner byggesøknadsprosesser godt. I sist styremøte kom det opp en diskusjon om skatt, utsatt skatt og utsatt skattefordel.

(a) Redegjør for begrepet utsatt skatt og utsatt skattefordel (maks 2 sider).

(b) Hvilket grunnleggende regnskapsprinsipp bygger regnskapsføringen av utsatt skatt på, og drøft hvorfor (maks 1 side).

Snekkeriet hadde i 2016 en omsetning på 21.000.000 og et varekjøp på 7.000.000. I tillegg hadde Snekkeriet Andre driftskostnader på totalt 12.000.000 (eksklusive avskrivninger). Varige driftsmidler hadde en inngående balanse (IB) på 6.000.000, mens varelageret IB hadde en verdi på 3.000.000. Utsatt skatt var 1/1-16 på 0. Skattemessige avskrivninger er på 30% (Grunnlag 6.000.000), mens regnskapsmessig avskriver man over 5 år (Grunnlag 6.000.000). Varelageret 31/12-16 ble talt opp og verdsatt til kostpris på 4.000.000. I posten andre driftskostnader inngår det også representasjonskostnader på totalt 200.000 som anses ikke fradragsberettiget ettersom særdeles dyr rødvin (ca. 1.800 pr flaske) og Cognac inngår i stort volum.

(c) Beregne skattekostnaden for 2016 og utsatt skatt/skattefordel per 31.12.2016. Skattesatsen er 25 %. Beregne skattepliktig resultat samt betalbar skatt for 2016.

Anta i det videre at selskapet har kalkulert en utsatt skattefordel pr 31/12-16

(d) Lag et notat (maks 2 sider) hvor du redegjør for kravene til balanseføring av utsatt skattefordel.

OPPGAVE 4 (Anslått tid: 90 minutter)

ABC AS produserer og selger elektroniske tavleprodukter. Råvarene (innsatsfaktorene) kjøpes fra Kina. Produksjon og sammenføyning skjer med egne ansatte i Norge.

Følgende poster fremkommer fra selskapets årsregnskap per 31.12.2017 – som er selskapets andre driftsår. Regnskapet er ufullstendig idet effekten av varelagre ikke er innarbeidet i tablået for noen av årene.

OPPGAVE	<u>31.12.2016</u>	<u>31.12.2017</u>
Salgsinntekter	-12 420 000	-13 765 000
Beholdningsendring ferdigvarer		
Varekjøp	5 525 000	5 580 000
Lønnskostnader *)	3 712 500	4 425 000
Avskrivninger **)	1 200 000	1 200 000
Andre driftskostnader ***)	902 000	1 008 500
Driftsresultat		
*) Lønnskostnader i tilvirkning		
herav (variabel tilvirkningskost)	2 830 000	3 112 000
***) Avskrivninger i tilvirkning		
herav (fast tilvirkningskost)	680 000	680 000
****) Kostnader i tilvirkning herav		
Variabel tilvirkningskost	233 000	248 000
Fast tilvirkningskost	220 000	220 000
Det foreligger følgende opplysninger om produksjonen:		
Antall enheter produsert	2 650	2 850
Antall enheter solgt	2 520	2 880

Varekjøpet gjelder kjøp av innsatsfaktoren LCD-5X fra Kina. ABC AS benytter FIFO anskaffelseskost ved varelagervurderingen av råvarer. Varelagerverdien av råvarer per 31.12.2016 er beregnet til kr 480.000, men er ikke innarbeidet i tallene i oppstillingen ovenfor. Råvareprisen har vært slik for de tre siste innkjøpene i 2017:

14. oktober	200 stk. a USD 239 (kurs 8,50)
20. november	200 stk. a USD 232 (kurs 8,20)
30. desember	200 stk. a USD 225 (kurs 7,90)

Antall enheter av LCD-5X på lager per 31.12.2017 er 350 stk.

Selskapet har ingen varer i arbeid noen av årene. Selskapet benytter variabel tilvirkningskost for ferdigvarer. Det er ingen ukurans i ferdigvarebeholdningen.

- (a) Redegjør for reglene om beregning av regnskapsmessig balanseverdi av råvarelager for små foretak. Vis til aktuelle bestemmelser.**
- (b) Beregne råvarelager per 31.12.2017 ut fra ovennevnte informasjon og vis vareforbruket for begge årene.**
- (c) Beregne beholdning av ferdigvarer begge år.**
- (d) Utarbeid resultatregnskap fram til og med driftsresultatet for begge årene hvor varelagerendringene er innarbeidet.**
- (e) Forutsett at selskapet benyttet variabel tilvirkningskost for ferdigvarelageret i 2016, men at de vurderer å gå over til full tilvirkningskost i 2017. Selskapet ønsker å bruke forenklingsreglene for små foretak når det gjelder presentasjon av endringen. Vis resultatregnskapet for 2017 ut fra denne forutsetningen (før skatt). Vis til relevante bestemmelser.**